

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/1999 vp

Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain sekä varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 2 päivänä syyskuuta 1999 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi tuloverolain sekä varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta (HE 32/1999 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat lakialoitteet ja toivomusaloitteet:

- LA 42/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Tero Mölsä /kesk ym.
- LA 47/1999 vp laiksi tuloverolain 48 §:n muuttamisesta — Pia Viitanen /sd ym.
- LA 48/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.
- LA 54/1999 vp laiksi tuloverolain 117 ja 119 §:n muuttamisesta — Kyösti Karjula /kesk ym.
- LA 70/1999 vp laiksi tuloverolain 131 §:n muuttamisesta — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.
- LA 93/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Maria Kaisa Aula /kesk ym.
- LA 103/1999 vp laiksi pienyritysten jakamattoman tulon verotuksesta — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.
- LA 107/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.
- LA 114/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Matti Väistö /kesk ym.
- LA 122/1999 vp tuloverolain 56 ja 72 §:n muuttamisesta — Pekka Ravi /kok ym.

- LA 126/1999 vp laiksi velkajärjestelyn alaisen yksityishenkilön luovutusvoittoveron maksamisesta — Juha Karpio /kok
- LA 146/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Anu Vehviläinen /kesk
- LA 152/1999 vp laiksi tuloverolain 105 a §:n muuttamisesta — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.
- LA 157/1999 vp laiksi tuloverolain muuttamisesta — Tuija Nurmi /kok
- LA 160/1999 vp laiksi maatilatalouden tuloverolain 21 §:n ja tuloverolain 38 §:n muuttamisesta — Jari Koskinen /kok
- TA 23/1999 vp yritysverotuksen painopisteen siirtäminen työvaltaisilta aloilta pääoma-
valtaisille aloille — Mikko Immonen /vas
- TA 24/1999 vp kunnallisverotuksen toteuttaminen progressiivisena verotuksena — Mikko Immonen /vas
- TA 26/1999 vp veronalennuksen ja matkakulukorvauksen myöntäminen työelämään siirtyville pitkäaikaistyöttömille — Mikko Immonen /vas
- TA 28/1999 vp kotitaloustyön verovähennysosoikeuden laajentaminen koko maahan — Jouko Jääskeläinen /skl ym.
- TA 29/1999 vp yhden tulonsaajan perheiden verotuksellisen aseman parantaminen — Kyösti Karjula /kesk
- TA 30/1999 vp henkilöyhtiöiden veroasteen alentaminen — Kyösti Karjula /kesk
- TA 31/1999 vp etätyöntekijöiden työmatkakulujen verovähennysosoikeuden parantaminen — Tanja Karpela /kesk ym.

— TA 33/1999 vp kotihoitotyön hyväksymisen työsuhde-eduksi — Mari Kiviniemi /kesk
 — TA 34/1999 vp kotitalouksien teettämän työn verokohtelu — Mari Kiviniemi /kesk
 — TA 38/1999 vp paluumuuttajien verotuksen muuttaminen — Ossi Korteniemi /kesk
 — TA 39/1999 vp kunnallisveron muuttamisen progressiiviseksi — Marjaana Koskinen /sd
 — TA 40/1999 vp pienituloisten eläkeläisten valtion verotuksen keventäminen ja kansaneläkkeen tason korottaminen — Marjaana Koskinen /sd
 — TA 42/1999 vp kodin- ja lastenhoitajan palkan vähentäminen kotitalouden bruttotulosta — Kalervo Kummola /kok
 — TA 46/1999 vp perhe- ja perhepäivähoitajien kulukorvauksen verottaminen — Esa Lahtela /sd
 — TA 54/1999 vp verohelpotusten myöntämisen vajaakuntoisia työllistäville yrityksille — Pehr Löfv /r
 — TA 55/1999 vp Pohjoismaista Suomeen muuttavien eläkeläisten verotuksen kohtuullistaminen — Hannes Manninen /kesk
 — TA 57/1999 vp energiapuun hankintatyön vapauttaminen verosta — Pertti Mäki-Hakola /kok ym.
 — TA 58/1999 vp todellisen veroprosentin merkitseminen verokorttiin — Kari Myllyniemi /kesk
 — TA 65/1999 vp kotitalouksien työllistämismahdollisuuksien parantaminen — Tuija Nurmi /kok
 — TA 68/1999 vp pienituloisten pääomatuloja koskevan verotuksen kohtuullistaminen — Lauri Oinonen /kesk ym.
 — TA 71/1999 vp työllisyyttä ja perhettä tukevien veroratkaisujen tekeminen — Mauri Pekkarinen /kesk ym.
 — TA 80/1999 vp pääomaveron korottaminen — Pentti Tiusanen /vas
 — TA 81/1999 vp osinkotulojen verottaminen pääomatulona — Pentti Tiusanen /vas
 — TA 82/1999 vp kotitaloustyön suoran verovähennysoikeuden vakinaistaminen ja ulottaminen koko maahan — Raija Vahasalo /kok

— TA 83/1999 vp yhden tulonsaajan perheiden verotusaseman parantaminen — Matti Vanhanen /kesk ym.
 — TA 84/1999 vp paluumuuttajien verotuksen muuttaminen — Marjatta Vehkaoja /sd
 — TA 94/1999 vp ensiharvennushakkuusta saatavan puun verotuskohtelun lieventäminen — Raimo Vistbacka /ps.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Erkki Laanterä ja finanssisihteeri Minna Punakallio, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Tuomo Vainio, Valtion työmarkkinalaitos
- ylitarkastaja Merja Hartikka-Simula ja ylitarkastaja Anneli Nuoritalo, Verohallitus
- lakimies Tuula Korhonen ja suunnittelija Pirkko Peltonen, Kansaneläkelaitos
- kirkkoneuvos Matti Halttunen, Kirkkohallitus
- opetusneuvos Esko Almgren ja kirkkokunnan johtaja Jorma Kuusinen, Suomen Vapaakirkko
- elinkeinopoliittinen asiamies Annaleena Mäkilä, Palvelutyönantajat ry
- ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammattijärjestöjen Keskusliitto SAK ry
- erityisasiantuntija Hannele Taatila, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Esko Kiviranta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
- toimitusjohtaja Markku Ruutu, Säästöpankki-liitto
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys
- toiminnanjohtaja Markku Savikko, Suomen Sijoitusrahastoyhdistys
- lainopillinen asiamies Anna Lundén, Suomen Yrittäjät ry
- johtaja Tero Honkavaara ja osastopäällikkö Risto Alanko, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto

- tutkimusasiainmies Seppo Nevalainen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
 - henkilövakuutusjohtaja Tiina Hellgrén, Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
 - lakiasiainjohtaja Vesa Korpela ja ekonomisti Sirkka Autio, Veronmaksajain Keskusliitto ry
 - pankinjohtaja Keijo Manner ja pankinjohtaja Heikki Vitiä, Osuuspankkikeskus
 - tutkija Pasi Sorjonen ja tutkija Hannu Kaseva, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
 - johtaja Jukka Pekkarinen, Palkansaajien tutkimuslaitos
 - ekonomisti Max Arhippainen, Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos
 - ekonomisti Seppo Kari, Valtion taloudellinen tutkimuslaitos VATT
 - toiminnanjohtaja Teuvo Ikonen ja tiedottaja Seppo Suominen, Valtakunnallisten Eläkeläisjärjestöjen Neuvottelukunta
 - professori Jorma Leppiniemi.
- Keskuskauppakamari, Suomen Pankkiyhdistys, Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Akava ja Suomen Vapaa-kirkko ovat antaneet asiasta kirjalliset lausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Tuloverolain 33 §:n 2 momentin mukaan veronalaista tuloa ei ole korko talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin, ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin tai vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Verovapauden edellytyksenä on, että tilin vuotuinen korko on enintään 2 prosenttia. Muilla tilin ehdoilla ei verovapauden kannalta ole merkitystä.

Hallitus ehdottaa tuloverolakia muutettavaksi siten, että pankkitalletusten koroilta poistettaisiin kokonaan verovapaus.

Hallituksen esityksen mukaan vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen täysimääräisen verovähennysoikeuden nykyisiä edellytyksiä tiukennettaisiin. Vakuutussopimukseen perustuvaa eläkettä voitaisiin ryhtyä maksamaan vanhuuseläkkeenä aikaisintaan vakuutetun täytettyä 60 vuotta. Lisäksi eläke voisi olla yhdessä muiden eläkkeiden kanssa enintään 60 prosenttia tulosta, jonka perusteella lakisääteinen eläke laskettaisiin, jos vakuutettu tulisi vakuutuksen ottamisvuonna työkyvyttömäksi. Lisäksi ehdotetaan, että puoliso voisi vähentää ansiotulostaan täysimääräisenä toisen puolison eläkevakuutusmaksuja enintään 15 000 markkaa vuodessa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta. Laki koskisi niitä talletusten korkoja, jotka kertyvät 1 päivästä kesäkuuta 2000 alkaen. Eläkevakuutusmaksujen täysimääräisen vähennysoikeuden edellytyksenä olevaa uutta ikärajaa ja uutta eläketasoa sovellettaisiin 23 päivän kesäkuuta 1999 jälkeen otettuihin vakuutuksiin. Muita eläkevakuutusmaksuja koskevia muutoksia sovellettaisiin vuoden 2000 alusta kaikkiin vakuutuksiin.

Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi varallisuusverolakiin edellä selostetun tuloverolain edellyttämä muutos.

Lakialoitteet

Käsitellyt lakialoitteet sisältävät tuloverolakiin sellaisia muutosehdotuksia, jotka liittyvät välittömästi eräisiin hallituksen esittämiin muutosehdotuksiin, sekä sellaisia muutosehdotuksia, jotka liittyvät epäsuorasti hallituksen esitykseen sisältyviin muutosehdotuksiin tai muihin käsiteltäviin eduskunta-aloitteisiin sisältyviin muutosehdotuksiin.

Toivomusaloitteet

Käsitellyt toivomusaloitteet sisältävät sellaisia ehdotuksia, jotka koskevat hallituksen esitystä

tai edellä tarkoitettuihin lakialoitteisiin liittyviä asioita.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä.

Valiokunta ehdottaa, että tässä yhteydessä käsitellään kaikki valiokuntaan lähetetyt laki- ja toivomusaloitteet, jotka liittyvät tuloverolakiin. Tämän johdosta valiokunta on myös käsitellyt esillä olevaa ehdotusta laaja-alaisemmin tuloverolakiin liittyviä kysymyksiä siten kuin jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetään.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Teknisluonteiset tarkennusehdotukset

Valiokunnan saman selvityksen mukaisesti valiokunta tulkintaongelmien välttämiseksi ehdottaa 1. lakiehdotuksen sisältämän tuloverolain 96 §:n 6 momentin sanamuodon selventämistä.

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa, että varallisuusverolain voimaantulosäännökseen tehdään tekninen tarkennus. Hallituksen esityksessä ei mainita, mistä verovuodesta alkaen 2. lakiehdotuksen mukaista varallisuusverolain 10 §:n muutosta sovelletaan. Muutosta on tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran verovuonna 2000. Tämän vuoksi valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että edellä lausuttua tarkoittava erillinen voimaantuloa koskeva säännös otetaan lakiin voimaantulosäännöksen uudeksi momentiksi.

2. Yksilöllistä vapaaehtoista eläkevakuutusta koskeva muutos

Hallitus ehdottaa, että ennen 1 päivää lokakuuta 1992 otettuja vakuutuksia koskeva tuloverolain

143 §:n 5 momentissa oleva siirtymäsäännös kumottaisiin. Saadun selvityksen mukaan kumoamisesta aiheutuisi huomattavia haittoja sekä vakuutusyhtiöille että vakuutuksenottajille. Säännöksen kumoamisen vaikutus verotulojen lisääntymiseen olisi valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan vain vähäinen. Tämän vuoksi valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että tuloverolain 143 §:n 5 momentin kumoamisesta luovutaan. Tämän johdosta valiokunta lisäksi ehdottaa, että tuloverolain 143 §:n 5 momentissa voimassa olevassa laissa oleva viittaus ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettuja 96 §:n 2 ja 3 momentteja.

3. Muut valiokunnan kannanotot

Tuloverolaki perustuu ansiotulojen ja muiden tulojen eriytettyyn verotukseen, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisen tuloveroasteikon ja muita tuloja kiinteän veroprosentin mukaan. Tämä eriytetty verojärjestelmä toteutuu yritystoiminnasta saatujen tulojen osalta siten, että tuloverolain 38—42 § sisältää niistä yksityiskohtaiset, osin puhtaasti laskennalliset säännökset, jotka eivät kaikissa tapauksissa johda yleisen kansalaiskäsityksen hyväksymään kohtuulliseen lopputulokseen. Erityisesti näin tapahtuu pienten maatilatalouden ja muiden yritystulojen osalta, koska niiden verotus on yleensä ankarampaa kuin pienten ansiotulojen verotus.

Edellä tarkoitettussa edullisuusvertailussa em. raja vaihtelee hieman eri tyyppisten tapausten kesken. Valtiovarainministeriössä tehtyjen laskelmien mukaan kuluvan vuoden veroperusteinen yli 113 000 markan yritystulon tasolla ei olisi missään tilanteessa edullisempaa jättää pääomatulo-osuutta vahvistamatta ja alle 58 000 markan yritystuloilla olisi verotus puolestaan aina lievempää ansiotulona kuin pääomatulona. Tämän vuoksi on esitetty toisistaan poikkeavia eh-

dotuksia siitä, miten pienehköjen tulojen osalta voitaisiin erityisesti maatilatalouden ja pienyrittötoiminnan osalta verotusta kohtuullistaa. Eräänä vaihtoehtona on tullut ehdotus, että verovelvollinen voisi valita pienten tulojen osalta, sovelletaanko häneen tulon ansiotulojen verotusta vai jaetaanko nykyisten säännösten mukaisesti tulo verotettavaksi pääomatulona ja ansiotulona.

Mikäli edellä selostettu muutos halutaan toteuttaa, sen toteuttamiseksi on käytännössä useita vaihtoehtoja. Yksi vaihtoehto edullisuusvertailun toteuttamiseksi on, että verovelvollinen itse valitsee, kummalla tavalla hän haluaa tuloaan verotettavan tekemällä tästä valinnasta merkinnän veroilmoitukseensa. Toinen vaihtoehto on se, että verohallinto viran puolesta tekisi tällaisia edullisuusvertailuja verovelvollisen puolesta.

Kummankin vaihtoehtoisen mallin osalta käytännössä esiintynee ongelmia. Jos valinnan tekee verovelvollinen itse, se saattaa melko useinkin johtaa kokonaistaloudellisesti ajatellen verovelvolliselle "väärään" valintaan. Tämän vuoksi tulisi luonnollisesti ottaa lakiin mahdollisuus valinnan korjaamismahdollisuudesta.

Esiin tulleista muutosvaihtoehtoista se vaihtoehto, jossa verohallinto valitsisi tulon verotusmuodon, aiheuttaisi taas verotuslaskennassa kaksinkertaista työtä. Käytännössä muutoksen toteuttaminen vaatisi, että kaikille asiakkaille, joilla on elinkeinotoiminnan tai maatalouden pääomatuloa, pitäisi suorittaa ensin yksi laskenta alkuperäistiedoin ja sen jälkeen edullisuusvertailun toteuttamisen vaativa vertailulaskenta. Tällainen edullisuusvertailu vaatisi verohallituksen arvion mukaan lisäksi suuritöisiä ja aikaavieviä muutoksia verohallinnon tietojärjestelmiin. Myös muutoksenhakujärjestelmästä tulisi verohallituksen arvion mukaan varsin monimutkainen, jos asiakas päätöksen saatuaan tulisiikin toisiin ajatuksiin.

Verohallinnon näkökulmasta ehdotettujen muutosten toteuttaminen merkitsisi suuria tietojärjestelmämuutoksia ja kaksinkertaisia verotuslaskentoja. Verohallinnolla ei saadun selvityksen mukaan ole riittäviä voimavaroja uusiin tie-

tojärjestelmähankkeisiin johtuen samaan aikaan toteutettavasta euron käyttöönotosta ja verohallinnon oman perustoiminnan turvaamiseksi tehtävistä suurista atk-järjestelmien muutostöistä. Valtiovarainvaliokunnan käsityksen mukaan valtiovarainministeriön tulisi selvittää edellä selostettua problematiikkaa ja ryhtyä valmistelemaan sellaista lainsäädännön muutosta, jolla erilaisten pienyrittäjien ja muutoin pieniä pääomatuloja saavien verotus saatetaan samalle tasolle vastaavansuuruisia ansiotuloja saavien kanssa.

Valiokunta kiinnittää hallituksen huomiota edellä selostettuun epäkohtaan ja ehdottaa, että eduskunta hyväksyy asian johdosta kaksi lausumaa (*Valiokunnan 1. ja 2. lausumaehdotus*).

Yritystoiminnan sukupolven vaihdoksen yhteydessä esiintyy useita verotusongelmia, joita osin on yritetty hoitaa tuloverolain 4. luvun yritysjärjestelyjä koskevalla erityissäännöksillä ja osin perintö- ja lahjaverotusta koskein erityissäännöksin. Valiokunnan käsityksen mukaan hallituksen on kuitenkin syytä ottaa pikaisesti erityiseen harkintaan, millä säännösmuutoksilla voidaan nykyistä paremmin perheyriyten jatkuvuus turvata sukupolvenvaihdosten yhteydessä. Valiokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy asiaa koskevan lausuman (*Valiokunnan 3. lausumaehdotus*).

Työmatkoista aiheutuvat kulut

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään tuloverolain 93 §:n mukaan matkakustannuksia työpaikkaan ja takaisin. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 23 000 markkaa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät 3 000 markan omavastuuosuuden. Valiokunnan käsityksen mukaan tällä vähennyksellä voidaan osaltaan vaikuttaa asumispaikan valintaan ja myös edistää alueellista liikkuvuutta. Polttoaineiden hinnankorotukset ovat yleisesti korottaneet työmatkoista aiheutuvia menoja ja siten myös edelleen korostaneet työmatkakuluvähennyksen merkitystä. Valiokunnan mielestä olisi selvitettävä, voidaanko verotuksellisin toimenpitein alentaa työmatkoista aiheutuvia kuluja ja siten lieventää osaltaan muuttoliikkeen tarvetta sekä myös edesauttaa hakeutumista työelä-

mään. Valiokunta toteaa, että nousseet polttoainneiden hinnat automaattisesti lisäävät arvonlisäveron tuottoa, mikä tulisi myös ottaa huomioon arvioitaessa mahdollisuuksia muihin veropoliittisiin toimenpiteisiin.

Tuloverolain 71—73 §:ssä säädetään matkakustannusten korvauksista; 71 §:ssä verovapaista matkakustannusten korvauksista, 72 §:ssä työmatkasta ja 73 §:ssä verovapaiden korvausten perusteista ja määrästä. Vaikka asiasta sisältyvät perusnormit näihin lainsäännöksiin, ne samalla antavat Verohallitukselle oikeuden päättää vähennyksen suuruudesta ja siihen liittyvistä yksityiskohdista. Tuloverolain 64 §:n mukaan työnantajalta saatu luontaisetu arvioidaan käypään arvoon sen mukaan kuin Verohallitus vuosittain tarkemmin määrää. Verohallitus on nykyisessä näihin säännöksiin perustuvassa tulkinnassaan lähtenyt siitä, että työnantajalta saatu julkisen liikenteen matkalippu verotetaan nimellisarvostaan.

Autoetu on paljon käytetty työsuhde-etu yrityksissä. Liikennepoliittisesti olisi tärkeää saada yritysten käyttöön autoedun rinnalle tai sitä korvaamaan työsuhde-etuna annettava työsuhdelippu, joka antaa yrityksen työntekijöille nykyistä paremmat mahdollisuudet valita niin työmatkojensa kuin muiden matkojensa kulkutavaksi joukkoliikenne kestävän kehityksen periaatteita edistävasti. Työsuhdelippu olisi yrityksille konkreettinen näyttömahdollisuus yrityksen ympäristöystävällisyydestä. Tällaista imagoa useimmat yritykset haluavat. Laajasti käytettynä työsuhdelippu tukisi monella paikkakunnalla nyt kituvaa joukkoliikennettä. Samalla ruuhkat ja päästöt vähenisivät selvästi.

Liikenneministeriö on parhaillaan uudistamassa henkilöliikennestrategiaansa entistä joukkoliikennepainotteisemmaksi. Työsuhdelipun verokohtelu tulisi valiokunnan mielestä miettiä tältä pohjalta. Eräänä vaihtoehtona voitaisiin harkita työsuhdelipun alkuvaiheessa, esimerkiksi 3—5 vuoden ajaksi, mahdollisuutta antaa tälle uudelle työsuhde-edulle määräaikainen verohelpotus.

Valtiovarainvaliokunnan mielestä hallituksen tulisi kiinnittää huomiota työmatkoista ai-

heutuviin edellä selostettuihin ongelmiin ja selvittää, voitaisiinko nykyisen työmatkavähennyksen ylärajaa korottaa ja voitaisiinko työnantajien maksamien kulujen korvausten verotuskohtelua kehittää siten, että työsuhdelippuetuutta voitaisiin verottaa nimellisarvoa alemmasta kohtuullisesta arvosta.

Valiokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy edellä selostettua asiakokonaisuutta koskevan lausuman (*Valiokunnan 4. lausumaehdotus*) .

Nopeasti kiihtynyt muuttoliike aiheuttaa ongelmia sekä väestöä menettävillä alueilla että kasvavissa kaupunkikeskuksissa. Tasapainoisempi kehitys olisi kansantalouden kokonaisuu- den kannalta tavoiteltavaa.

Valiokunta katsoo, että tietoyhteiskuntaan sopivia uuden aluepolitiikan keinoja on etsittävä ennakkoluulottomasti. Kansainvälisten esimerkkien myötä keskustelua on käyty myös alueellisista verotuseduista, joilla voidaan suoraan vaikuttaa yksilöiden tai yritysten valintoihin niin, että sijoittuminen kasvukeskusten ulkopuolelle tulee houkuttelevaksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtiovarainministeriö selvittää mahdollisuudet käyttää alueellisesti kohdennettuja verokannustimia aluekehityksen tasapainottamisessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ,

että hyväksytään neljä lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset) ,

että lakialoitteet LA 42/1999 vp, 47/1999 vp, 48/1999 vp, 54/1999 vp, 70/1999 vp, 93/1999, 103/1999 vp, 107/1999 vp, 114/1999, 122/1999 vp, 126/1999 vp, 146/1999 vp, 152/1999 vp, 157/1999 vp ja 160/1999 vp hylätään sekä

että toivomusaloitteet TA 23/1999 vp, 46/1999 vp, 54/1999 vp, 55/1999 vp,
 24/1999 vp, 26/1999 vp, 28/1999 vp, 57/1999 vp, 58/1999 vp, 65/1999 vp,
 29/1999 vp, 30/1999 vp, 31/1999 vp, 68/1999 vp, 71/1999 vp, 80/1999 vp,
 33/1999 vp, 34/1999 vp, 38/1999 vp, 81/1999 vp, 82/1999 vp, 83/1999 vp,
 39/1999 vp, 40/1999 vp, 42/1999 vp, 84/1999 vp ja 94/1999 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 33 §:n 2 momentti
(poist.) sellaisena kuin *se on (poist.)* laissa 935/1993, sekä
muutetaan 96 § ja 143 §:n 5 momentti, sellaisina kuin niistä 96 § on osaksi muutettuna laeissa
 1502/1993, 1465/1994, 1549/1995, 996/1996 ja 1126/1996, seuraavasti:

96 §

Eläkevakuutusmaksuvähennys

(1—5 mom. kuten HE)

Siltä osin kuin vapaaehtoinen eläkevakuutus ei täytä 1—5 momentissa säädettyjä edellytyksiä tai ylittää 2 momentissa tarkoitetun enimmäismäärän, verovelvollisella on oikeus vähentää lisäksi oman ja puolisonsa vakuutuksen maksuista 60 prosenttia, vuodessa kuitenkin enintään 30 000 markkaa. Sama vähennysoikeus koskee hänen tulokseen 68 §:n nojalla luettuja työnantajan suorittamia maksuja.

(7—10 mom. kuten HE)

143 §

Eräät siirtymäsäännökset

Ennen lokakuun 1 päivää 1992 otetun vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksut ovat vähennyskelpoisia 50 000 markkaan saakka vuodessa siinäkin tapauksessa, että selvitystä 96 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisestä ei ole esitetty, jos maksujen määrä on enintään 10 prosenttia verovelvollisen verovuoden puhtaasta ansiotulosta. Eläkevakuutus katsotaan otetuksi vasta, kun vakuutusopimuksen mukaisia vakuutusmaksuja on alettu maksaa.
 (Uusi)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

2.

Laki

varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun varallisuusverolain (1537/1992) 10 §:n 16 kohta,
sellaisena kuin se on laissa 230/1999, seuraavasti:

10 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(1 mom. kuten HE)

*Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 2000 toimitettavassa verotukses-
sa. (Uusi)*

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää kevädistuntokauden 2000 aikana toimenpiteet, joilla tuloverolain 38 §:n mukaista jaettavan yritystulon pääomatulolaskentaa voidaan korjata siten, että yritystulon pääomatulon osuus voidaan jättää vahvistamatta silloin, kun tämä johtaa ansiotuloverotusta ankarampaan lopputulokseen.
2. Eduskunta edellyttää, että pankkitalletusten korkojen tullessa verollisiksi hallitus selvittää kevädistuntokauden 2000 aikana toimenpiteet, joiden nojalla liiketoimintaan kuuluvat varallisuusverolain 10 §:n 16 kohdassa tarkoitetut talletukset voidaan lisätä elinkeinonharjoittajien nettovarallisuuteen tulovero-

lain 38 §:n mukaista jaettavan yritystulon pääomatulo-osuutta laskettaessa.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää ensi tilassa ne toimenpiteet, joihin tulee ryhtyä pk-yritysten sukupolvenvaihdosten verosäännösten huojentamiseksi siten, ettei perheyrittäjien toiminnan jatkuvuus vaarannu tarpeettomasti niiden sukupolvenvaihdosten yhteydessä.
4. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää kevädistuntokauden 2000 aikana mahdollisuudet kehittää muuttuneissa olosuhteissa toisaalta matkakustannusten vähentämistä tuloverotuksessa ja toisaalta työnantajien antamien työmatkaan liittyvien työsuhde-etujen verotusta.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Maria Kaisa Aula /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk (osittain)

Janina Andersson /vihr (osittain)
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Jorma Huuhtanen /kesk

Timo Ihamäki /kok
Seppo Kääriäinen /kesk
Reijo Laitinen /sd
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Tuija Nurmi /kok
Mauri Pekkarinen /kesk
Ola Rosendahl /r (osittain)
Matti Saarinen /sd
Sakari Smeds /skl (osittain)
Irja Tulonen /kok (osittain)
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd

Kari Uotila /vas
Jukka Vihriälä /kesk (osittain)
Jorma Vokkolainen /vas
vjäs. Liisa Hyssälä /kesk (osittain)
Ulla Juurola /sd (osittain)
Bjarne Kallis /skl
Kari Kantalainen /kok (osittain)
Pirkko Peltomo /sd
Anu Vehviläinen /kesk (osittain)
Ulla-Maj Wideroos /r (osittain).

VASTALAUSE

Yleisperustelut

Hallituksen veropoliittisen päättämättömyyden seurauksena verotus on ensi vuonna kiristymässä ennätystasolle. Hallituksen eduskunnalle antamat lakiesitykset ovat olleet lähes poikkeuksetta verotusta kiristäviä. Kokonaisveroasteen nousu arvioiden mukaan ensi vuonna vähintään 46,9 prosenttiin ei ole sopusoinnussa hallitusohjelman lupauksen kanssa. Lisäksi on tiedossa, että 82 kuntaa nostaa tuloveroprosenttiaan ja 294 kuntaa kiinteistöveroprosenttiaan ensi vuodeksi.

Veroratkaisujen teossa on tasapainotettava toisaalta suhdannetilanteen ja toisaalta rakenteiden uudistamisen tarpeita.

Suhdannetilanne ja palkkakehityksen epävarmuus eivät puolla suuria yleisiä veroalennuksia. Niinpä veroasteikkojen tarkistamista hallituksen esittämää yhtä prosenttia enemmän on perusteltua lykätä siihen asti, kunnes palkkaratkaisut ovat tiedossa.

Suhdanteista riippumatta korkea veroaste on Suomen kilpailukyvyyn kannalta selkeä ongelma. Erityisesti pienipalkkaisen työn antamisen ja tekemisen korkea verotus (tuloverotus ja työnantajamaksut) hidastaa työttömyyden alenemista. Se vaikeuttaa vähemmän koulutetun ja ikääntyneen työvoiman työllistymistä sekä työvaltaisten ja palvelualojen yritysten kasvumahdollisuuksia.

Työttömyyden alenemisen varmistamiseksi ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi tarvitaan veroratkaisuja, jotka edistävät matalapalkka- ja palvelualoilla työvoiman kysyntää ja tarjontaa. Näitä ovat tuloveroalennuksen suuntaus pieni- ja keskituloisille sekä työnantajamaksujen alentaminen työvaltaisilla aloilla. Pieni- ja keskituloisiin painottuva verokevennys purkaa myös tulo- ja kannustinloukkuja sekä hillitsee tuloerojen kasvua.

Veroratkaisujen kautta on mahdollista helpottaa alueellisesti syntyviä työmarkkinoiden pullonkauloja. Tähän voi vaikuttaa korottamalla

työmatkavähennystä sekä kehittämällä verotuksellisia houkuttimia yritysten sijoittumiselle myös kasvukeskusten ulkopuolelle. Työmatkavähennyksen korottamista puoltaa myös polttoaineiden hintojen raju nousu.

Rakenteellisen työttömyyden ja aluekehityksen "pullonkaulojen" avaamiseen tarkoin kohdennetut veroalennukset eivät kiihdytä ylikuumenemista vaan päinvastoin antavat mahdollisuuksia tasapainoisen kasvun jatkumiselle ja inflaatiopaineiden hillitsemiselle.

Yksityiskohtaiset perustelut**Talletuskorkojen verovapaus säilytettävä**

Vastalauseessa ehdotetaan lakialoitteen LA 93/1999 vp mukaisesti, ettei alle 2 prosentin tuottoisten pankkitalletusten koroilta poisteta verovapautta.

Verottomia talletustilejä on nyt noin 12 miljoonaa kappaletta. Niistä yli 60 prosentilla on alle 5 000 markkaa rahaa. Käyttelytilien keskikorko on alle yhden prosentin. Käyttelytilien verovapauden poistamisesta aiheutuisi saatavaan verotuottoon nähden kohtuuttomasti työtä ja kustannuksia. Hallitus perustelee muutosta sijoitusvaihtoehtojen yhtäläisellä kohtelulla. Tällaisia tilejä ei voida pitää sijoitusvaihtoehtona. Kysymys on ihmisten jokapäiväisten raha-asoiden ja maksuliikenteen hoitoon tarkoitetuista tileistä. Lähdeveron tuotto jäisi käytännössä muuttamaan markkaan tiliä kohti. Pankkien arvioiden mukaan verovapauden poistaminen johtaa käytännössä nollakorkoisten tilien yleistymiseen.

Matalakorkoisten pankkitalletuskorkojen verottaminen hallituksen esityksen mukaisesti johtaa siihen, että verotus kohdistuu puhtaaseen inflaatiosta aiheutuvaan tuloon. Reaalikorkoa ei näissä tapauksissa kerry lainkaan. Verovapauden poistaminen vaikeuttaa pankkien varainhankintaa, mikä puolestaan tulee nostamaan antolainauksen korkoja. Useassa Euroopan maassa pie-

net korkotulot ovat verovapaita. Esimerkiksi Saksassa pienillä pääomatuloilla on verovapaus 2 310 euroon saakka. EU:n harmonisointipaineet eivät kohdistu pienten pankkitalletusten verohuojennuksiin. Hallituksen esittämä 29 prosentin verokanta talletusten verotuksessa on EU:n jäsenmaiden kireimmästä päästä.

Edellä mainitun johdosta tuloverolain (1535/1992) 33 §:n 2 momenttia ei tule kumota eikä siihen liittyen varainsiirtoverolain 10 §:ää muuttaa.

Puolison eläkevakuutusmaksujen vähennys-oikeutta ei tule heikentää

Esitämme puolisoiden eläkevakuutusmaksujen verovähennys-oikeuden säilyttämistä nykyisenlaajuisena. Hallitus perustelee vapaaehtoisen eläkevakuutuksen verotuen supistamista sillä, että järjestelmällä ei tule tukea varhaista eläkkeelle siirtymistä. Hallituksen esittämällä puolison maksujen verotuen huomattavan suurella karsimisella ei ole mitään tekemistä eläkeiän myöhentämisen kanssa. Vähennys-oikeuden rajoittaminen takautuvasti myös ennen vuotta 2000 otettujen puolison eläkevakuutusten osalta on erityisen ongelmallista perheiden kannalta.

Mahdollisuus vähentää puolison eläkevakuutusmaksut verotuksessa nykyisenlaajuisena on säilytettävä, koska vapaaehtoisella eläkkeellä voidaan paikata työmarkkinoiden epävakaudesta tai elämäntilanteesta aiheutuvia eläketurvan puutteita. Monen perheen osalta vapaaehtoisella eläkevakuutuksella on haluttu turvata lasten tai vanhusten kotona tapahtuvasta hoidosta, työttömyydestä, sairaudesta tai opiskelusta johtuvia puutteita lakisääteisessä eläketurvassa.

Suomessa tulee aloittaa uudistustyö TEL-järjestelmän uudistamiseksi siten, että kotona tehtävä työ ja opiskelu kartuttaisivat eläketurvaa Ruotsin mallin mukaisesti.

Pienituloisten veronkevennystä ei pidä lykätä — ansiotulovähennystä korotettava

Tuloverotuksen kevennys kohdentuu tehokkaasti pieni- ja keskituloihin, kun se tehdään kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä korottamal-

la. Vastalauseessa ehdotetaan lakialoitteen LA 152/1999 vp mukaisesti kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää korotettavaksi 10 500 markkaan nykyisestä 8 600 markasta. Verovelvollisen tulojen ylittäessä 100 000 markkaa vähennyksen määrän esitetään pienenevän 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 100 000 markkaa ylittävältä osalta. Nyt voimassa oleva vähennys pienenee 3 prosentilla jo tulojen ylittäessä 75 000 markkaa.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen alentaminen vasta palkkaratkaisujen selkiytymisen jälkeen, kesken vuoden, on teknisesti varsin hankalaa. Siitäkin syystä esitämme tätä työllisyyttä ja tasapainoista kasvua tukevaa veroratkaisua tehtäväksi jo vuoden 2000 alusta.

Kunnallisveron ansiotulovähennyksen korottaminen vähentää kuntien verotuloja arviolta 600 miljoonaa markkaa. Ehdotamme vähennyksen kompensoimista kunnille alentamalla kuntatyönantajan kansaneläkemaksua lakialoitteen LA 151/1999 vp mukaisesti. Tämän sisältöinen vastalause sisältyy sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen StVM 21/1999 vp — HE 151/1999 vp. Myös työttömyysvakuutusmaksun alentuminen tuo kunnille lisätuloja. Työn antamista ja tekemistä suosivaan veropoliittiseen kokonaisuuteen liittyy myös lakialoitteessa LA 151/1999 vp esitetty työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen työvaltaisimmilta pienyrityksiltä.

Tulevien vuosien veroratkaisuihin liittyen on välttämätöntä selvittää myös sosiaaliturvan ja pienten ansiotulojen verotuksen yhteensovittamista työllistymisen helpottamiseksi sekä sosiaaliturvan vähimmäisetuuksien verotuksen keventämistä köyhyysongelmien lievittämiseksi.

Pienituloisille verovelvollisille oikeus valita ansiotuloverotus pääomatuloverotuksen sijasta

Yleisestä käsityksestä poiketen nykyinen kaavaomainen yritystulon jako pääoma- ja ansiotuloon johtaa monissa tilanteissa siihen, että yrittäjää, jonka tulo verotetaan pääomatulona, verotetaan ankarammin kuin jos tulo olisi verotettu koko-

naan ansiotulona. On arvioitu, että taso, jolla veroaste on sama pääoma- ja ansiotuloille, on nykyisin noin 100 000 markkaa. Pääomaveron noustessa 29 prosenttiin summa nousisi 120 000 markkaan.

Nyt pienituloisilla verovelvollisilla, kuten monilla pienyrittäjillä sekä maa- ja metsätalouden harjoittajilla, ei ole oikeutta kieltäytyä pääomatuloverotuksesta, vaikka se olisi ansiotuloverotusta ankarampaa. Epäkohta heijastuu myös mm. sairausvakuutuksen päivärahaan, koska se lasketaan verotuksessa todettujen ansiotulojen eikä pääomatulojen perusteella. Kireä verotus ei myöskään kannusta pienimpien yritysten kasvua.

Vastalauseessa ehdotetaan lakialoitteen LA 114/1999 vp mukaisesti, että yritystulon pääomatulo-osuus voidaan jättää vahvistamatta siltä osin kuin se johtaisi verovelvollisen kannalta ansiotuloverotusta ankarampaan lopputulokseen. Tavoitteena on, että verotus toimisi myös alemmilla tulotasolla investointeihin ja työllistämiseen kannustavasti.

Verohallinnon käytössä olevaa veronlaskentaohjelmaa on mahdollista muuttaa siten, että lakialoitteessa ehdotettu laskenta suoritetaan automaattisesti.

Työn vastaanottamista helpotettava matka- ja asumisvähennyksillä

Työmatkavähennys on ollut kutakuinkin ennallaan yli kymmenen vuotta, eli se on reaalisesti puolittunut. Nyt, kun työsuhteet ovat entistä lyhyempiä ja kun varsinkaan haja-asutusalueilla ei ole julkisia kulkuyhteyksiä, on työmatkavähennystä parannettava tuntuvasti. Myös polttoaineiden hinnannousun kompensoimiseksi vastalauseessa esitetty työmatkavähennyksen korotus on välttämätön.

Matkakustannusten lisäksi tulisi voida vähentää ns. kakkosasunnosta aiheutuvat kulut silloin, kun työpaikka on niin kaukana vakituisesta asuinpaikasta, ettei sieltä käsin voida päivittäin matkustaa töihin.

Työmatka- ja asumisvähennyksen ylärajaa tulee nostaa 13 000 markalla 36 000 markkaan.

Omavastuuta tulee alentaa työttömyyskuukausien osalta, jolloin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevat pääsevät samaan asemaan pysyvässä työssä olevien kanssa.

Pienyritysten pitkäaikaisten velkojen puolittamismahdollisuutta jatkettava

Vuoden 1993 pääomatuloverouudistuksessa tuloverolakiin lisättiin säännös pienyritysten pitkäaikaisten velkojen puolittamisesta (TVL 149 §:n 2 mom.). Sen mukaan laskettaessa nettovarallisuutta verovuosilta 1993—1997 elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden pitkäaikaisista veloista on voitu jättää vähentämättä 50 prosenttia, enintään 500 000 markkaa. Säännöstä on sovellettu myös maataloudenharjoittajiin. Puolittaminen on mahdollista vielä vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa, koska pääomatulo-osuuden perusteena on vuoden 1997 nettovarallisuus. Ilman erillistoimenpiteitä säännöstä ei sovelleta enää vuonna 1999 tai tämän jälkeen toimitettavissa verotuksissa.

Puolittamismahdollisuus säädettiin aikanaan, koska pienyritysten verotuksen arvioitiin pääomaverouudistuksen yhteydessä ilman huojennusta kiristyvän liiaksi. Säännöksellä huomioitiin kaavamaisesti yksinkertaisella tavalla myös se, että koko yrittäjän henkilökohtainen varallisuus on yleensä sidottu vakuusjärjestelyillä yritykseen, eivät vain taseeseen merkityt varat. Koska pienimmissä yrityksissä ei myöskään välttämättä ole palkattua työvoimaa, jonka nojalla nettovaroihin voidaan tehdä TVL 41 §:n 6 momentin mukainen lisäys 30 prosenttia palkoista, velkojen puolittaminen on käytännössä merkinnyt useille pienimmille yrityksille ainoaa mahdollisuutta saada yritystoiminnasta myös pääomatuloa.

Pienyritysten ja maatalousyrittäjien erityisolosuhteiden huomioon ottamiseksi pääomatulolaskennassa lakialoitteessa ehdotetaan, että TVL 149 §:n 2 momentin mukainen pitkäaikaisten velkojen puolittamismahdollisuus säädettäisiin pienyrityksille pysyväksi. Tämä esitetään toteutettavaksi ottamalla tätä koskeva säännös tulove-

rolakiin. Esitys perustuu lakialoitteeseen LA 107/1999 vp.

Verotuksesta uuden aluepolitiikan väline

Valiokunta ottaa mietinnössään aivan oikein kantaa siihen, että verotuksen käyttöä uuden aluepolitiikan välineenä tulee selvittää. Käytännön toimenpiteenä ehdotamme erityispoisto-oikeuden antamista kasvukeskusten ulkopuolelle perustettaville ja siellä toimintaansa laajentaville yrityksille. Se kannustaisi osaamisintensiivisiä yrityksiä sijoittumaan ruuhkautuneiden kasvukeskusten ulkopuolelle. Kansantalouden ko-

konaisuuden, mm. inflaatiopaineiden hillinnän, sekä julkisen infrastruktuurin ja palveluiden tehokkaan käytön kannalta se olisi hyödyllistä. Malli erityispoisto-oikeuden toteuttamisesta on esitetty lakialoitteessa LA 150/1999 vp.

Ehdotus

Edellä olevan perustella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä 2. lakiehdotus hylätään ja että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) (poist.) 143 §:n 5 momentti (poist.) , sekä
muutetaan 93 §:n otsikko ja 1 momentti, 96 § ja 105 a §,
sellaisina kuin niistä ovat 93 § laissa 1263/1997, 96 § osaksi laissa 1502/1993, 1465/1994, 1549/1995, 996/1996 ja 1126/1996, 105 a § laissa 1126/1996, *sekä lisätään lakiin uusi* 40 a ja 41 a § seuraavasti:

40 a § (Uusi)

Verovelvollisen oikeus ansiotuloverotukseen

Sen estämättä, mitä 38—40 §:ssä säädetään, jaettava yritystulo katsotaan ansiotuloksi siihen määrään saakka, jolla verovelvollisen ansiotulon veroprosentti on pääomatulon tuloveroprosenttia alempi.

41 a § (Uusi)

Pitkäaikaisten velkojen puolittaminen

Poiketen siitä, mitä 41 §:ssä säädetään, nettovarallisuutta laskettaessa jätetään elinkeinonharjoittajan ja elinkeino-yhtymän elinkeinotoiminnan pitkäaikaisista veloista sekä maatalouden harjoittajan ja verotusyhtymän osakkaan maatalouden pitkäaikaisista veloista verovelvollisen tai elinkeinoyhtymän vaatimuksesta vähentämättä määrä, joka vastaa 50 prosenttia verovelvollisen tai elinkeinoyhtymän tilikauden päättyessä olleista edellä mainituista pitkäai-

kaisista korollisista veloista, kuitenkin enintään 500 000 markkaa.

Asiaa koskeva vaatimus on esitettävä ennen siltä verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä, jota vaatimus koskee.

Edellä 1 momentissa pitkäaikaisella velalla tarkoitetaan velkaa tai sitä osaa velasta, joka erääntyy maksettavaksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua, ei kuitenkaan luottosopimusta, jossa on sovittu luottorajasta.

93 §

Työstä aiheutuvat matka- ja asumiskustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuina. Tällaisina menoina pidetään myös asumiskustannuksia, jotka aiheutuvat siitä, että työntekijä joutuu työssäkäynnin vuoksi hankkimaan vakituisen asuntonsa lisäksi toisen asunnon. Näitä kustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 36 000 markkaa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 3 000 markkaa. Omavastuu vähenee 1/11 jokaista vuoden työttömyyskuukautta kohden.

96 §

Eläkevakuutusmaksuvähennys

(1. mom. kuten VaVM)

Lisäksi verovelvollisella on oikeus vähentää omasta ja puolisonsa muun kuin 1 momentissa tarkoitetun vapaaehtoisen eläkevakuutuksensa maksuja 50 000 markkaa vuodessa, jos vakuutukseen perustuvaa eläkettä vakuutus sopimuksen mukaan aletaan vanhuuseläkkeenä maksaa aikaisintaan vakuutetun täytettyä 60 vuotta. Vakuutusmaksuja voi vähentää vain siltä osin, kuin vakuutukseen perustuva eläke yhdessä vakuutetun pakolliseen ja muuhun vapaaehtoiseen eläketurvaan perustuvien eläkkeiden kanssa vanhuuseläkkeenä johtaisi etuustasoon, joka olisi enintään 60 prosenttia tulosta, jonka perusteella

vakuutetun lakisääteinen eläke laskettaisiin, jos hän olisi vakuutuksen ottamisvuonna tullut työkyvyttömäksi.

(3 ja 4 mom. kuten VaVM)

(5 mom. poist.)

Siltä osin kuin vapaaehtoinen eläkevakuutus ei täytä 1—4 momentissa säädettyjä edellytyksiä, verovelvollisella on oikeus vähentää lisäksi oman ja puolisonsa vakuutuksen maksuista 60 prosenttia, vuodessa kuitenkin enintään 30 000 markkaa. Sama vähennysoikeus koskee hänen tulokseen 68 §:n nojalla luettuja työnantajan suorittamia maksuja.

(7—10 mom. kuten VaVM)

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella.

Vähennys on 20 prosenttia näiden tulojen 15 000 markkaa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 10 500 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 100 000 markkaa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosenttia puhtaan ansiotulon 100 000 markkaa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

(2 mom. poist.)

Eläkevakuutusmaksujen vähennysoikeuden edellytyksenä olevaa 60 vuoden ikärajaa ja 60 prosentin eläketasoa sovelletaan 23 päivänä kesäkuuta 1999 jälkeen otettaviin vakuutuksiin verovuodesta 1999 alkaen. (Poist.) Viimeistään 23 päivänä kesäkuuta 1999 otettuun eläkevakuutukseen sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olevia 58 vuoden ikärajaa ja 66 prosentin enimmäiseläketasoa koskevia säännöksiä

ennen tätä lakia voimassa olleessa muodossa. kuutus sopimuksen mukaisia vakuutusmaksuja
Eläkevakuutus katsotaan otetuksi vasta, kun va- on alettu maksaa.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1999

Maria Kaisa Aula /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk

Jorma Huuhtanen /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Bjarne Kallis /skl
Sakari Smeds /skl